

Guía Docente

Datos Identificativos					2022/23
Asignatura (*)	Avaliación das alteracións de base evolutiva		Código	652G04017	
Titulación	Grao en Logopedia				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Psicoloxía				
Coordinación	Tomé Lourido, David	Correo electrónico	david.tome.lourido@udc.es		
Profesorado	Tomé Lourido, David	Correo electrónico	david.tome.lourido@udc.es		
Web					
Descrición xeral	Na asignatura Avaliación das alteracións de base evolutiva trátanse contidos fundamentais referidos ao proceso de avaliación e diagnóstico logopédicos nas seguintes alteracións presentes na etapa infante -xuvenil: Autismo e Síndrome de Asperger, parálisis cerebral, discapacidade e sordoceguera.				

Competencias / Resultados do título

Código	Competencias / Resultados do título
A8	Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico.
A9	Coñecer e aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación.
A10	Realizar a avaliación das alteracións da linguaxe nos trastornos específicos do desenvolvemento da linguaxe: trastorno específico da linguaxe, atrasos da linguaxe, trastornos fonéticos e fonolóxicos; os trastornos da comunicación e a linguaxe asociados a déficit auditivos e visuais, o déficit de atención, a deficiencia mental, o trastorno xeneralizado do desenvolvemento, os trastornos do espectro autista, a parálise cerebral infantil e as plurideficiencias; os trastornos específicos da linguaxe escrita; as discalculias; as alteracións no desenvolvemento da linguaxe por privación social e as asociadas a contextos multiculturais e plurilingüismo; os trastornos da fluidez da fala; as afasias e os trastornos asociados; as disartrias; as disfonías; as disglorias; as alteracións da linguaxe no avellentamento e os trastornos dexenerativos; as alteracións da linguaxe e a comunicación en enfermidades mentais; o mutismo e as inhibicións da linguaxe; as alteracións das funcións orais non verbais: deglución atípica, disfagia e alteracións tubáricas.
A11	Redactar un informe de avaliación logopédica.
B1	Acceso, selección e xestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional.
B2	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B3	Apreciar as distintas manifestacións da diversidade.
B4	Aprender a aprender.
B6	Capacidade de adaptarse aos cambios.
B7	Capacidade de análise e síntese.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B13	Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da comunicación e da información.
B16	Resolver problemas de forma efectiva.
B17	Saber expresarse en público.
B20	Ter iniciativa e espírito emprendedor.
B21	Tomar decisións con autonomía e responsabilidade.
B23	Traballar de forma colaborativa.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	A8	B1	C1
Coñecer os fundamentos do proceso de avaliación e diagnóstico A8	A9	B2	C3
Coñecer e aplicar os modelos, técnicas e instrumentos de avaliación A9	A10	B3	C4
Realizar a avaliación das alteracións nos trastornos da comunicación, do fala e da linguaxe asociados a deficiencia mental, aos trastornos do espectro autista, á parálisis cerebral e ás plurideficiencias A10	A11	B4	
Redactar un informe de avaliación logopédica A11		B6	
Acceso, selección e gestión das fontes de información relevantes para a práctica profesional B1		B7	
Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo B2		B11	
Apreciar as distintas manifestacións da diversidade B3		B13	
Aprender a aprender B4		B16	
Capacidade de adaptarse aos cambios B6		B17	
Capacidade de análise e síntese B7		B20	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional B11		B21	
Coñecer e manexar as novas tecnoloxías da información e da comunicación B13		B23	
Resolver problemas de forma efectiva B16			
Saber expresarse en público B17			
Ter iniciativa e espírito emprendedor B20			
Tomar decisións con autonomía e responsabilidade B21			
Traballar de forma colaborativa B23			
Expresarse correctamente tanto de forma oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma C1			
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) necesarias para o exercicio do seu profesion e para a aprendizaxe ao longo da súa vida C3			
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común C4			

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Conceptos básicos de avaliación e diagnóstico logopédicos	1.1. Concepto de avaliación diagnóstica 1.2. Variables contextuais 1.3. Tipos de avaliación 1.4. Modelos de avaliación
2. Contidos da avaliación logopédica	2.1. Mecanismos básicos 2.2. Dimensións da linguaxe 2.3. Procesos da linguaxe 2.4. Procesos cognitivos básicos 2.5. Variables extralingüísticas
3. Técnicas, instrumentos e procedementos de avaliación diagnóstica logopédica	3.1. Entrevista/Anamnesis 3.2. Informes 3.3. Observación 3.4. Test de linguaxe: estandarizados e ou non estandarizados 3.5. Escalas de Desenvolvemento
4. A avaliación da linguaxe en Parálisis Cerebral	4.1. Qué avaliar 4.2. Cómo avaliar
5. A avaliación da linguaxe no Trastorno do Espectro Autista (TEA)	5.1. Autismo Clásico: Qué e cómo avaliar 5.2. Síndrome de Asperger: Qué e cómo avaliar
6. A avaliación da linguaxe en Discapacidade Intelectual	6.1. Qué avaliar 6.2. Cómo avaliar
7. A avaliación da linguaxe en Sordoceguera	7.1. Qué avaliar 7.2. Cómo avaliar

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8 A9 A10 A11 B7 C1	6	0	6
Sesión maxistral	A8 A9 A10 B2 B3 B7 B11 C4	21	0	21
Presentación oral	B7 B13 B17 C1 C3	18	0	18
Proba de resposta múltiple	A8 A9 A10 B2 B7 B16 C4	2	38	40
Portafolios do alumno	B1 B7 B23 C1 C3	0	12	12
Estudo de casos	A8 A9 A10 A11 B2 B4 B6 B7 B20 B21	27	24	51
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino - aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, os intereses e as motivacións que posúen os estudantes para o logro dos obxectivos que se pretenden alcanzar, vinculados a un programa formativo.

Sesión maxistral	A docente hara a exposicion dos temas favorecendo a interaccion co alumnado. Os estudantes haran a exposicion da informacion complementaria que deberan buscar, ampliando o seu coñecemento.
Presentación oral	Os alumnos expondran ; 1- O resumo, a sintesis dos temas explicados pola docente na sesion magistral. 2-Expoñerán a informacion complementaria.
Proba de resposta múltiple	Os alumnos realizasen un exame tipo test no que as preguntas tendran entre 3 - 4 opcións de resposta sendo soamente una a valida. Restan erros.
Portafolios do alumno	Elaborárase un dossier de test de avaliacion da linguaxe que incluire a elaboracion de ficha técnica das probas de linguaxe máis utilizadas polos profesionais da Logopedia.
Estudo de casos	O estudante sitúase ante un problema concreto (caso) que lle describe unha situación real da vida profesional e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través de discusión en pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais Estudo de casos Presentación oral Proba de resposta múltiple Portafolios do alumno	Os alumnos dispondran de atención personalizada para as actividades indicadas. Levátese a cabo no aula ou no despacho da docente. Igualmente podran recibila a través doutras vías (teléfono, email, Moodle).

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	A8 A9 A10 A11 B2 B4 B6 B7 B20 B21	O estudante sitúase ante un problema concreto (caso) que lle describe unha situación real da vida profesional e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción para chegar a unha solución razoada a través dun proceso de discusión pequenos grupos de traballo.	30
Presentación oral	B7 B13 B17 C1 C3	Valorárase o coñecemento do tema, concepto ou feito que se expón así como a corrección da linguaxe empregada	20
Proba de resposta múltiple	A8 A9 A10 B2 B7 B16 C4	Realizárase un exame tipo test con preguntas de 3 ou 4 opcións de resposta sendo unha soa a valida. Restan erros.	40
Portafolios do alumno	B1 B7 B23 C1 C3	Valorárase a elaboracion de ficha técnica dos test de avaliacion da linguaxe máis utilizados en Logopedia.	10

Observacións avaliación

ALUMNADO

EN MODALIDADE ASISTENTE. Considérase alumnado asistente cando se acuda ao 80% das sesións expositivas e ao 80% das interactivas. A cualificación do alumnado asistente engloba os seguintes apartados: Estudos de casos, Portafolio, Presentación oral e Proba de resposta múltiple. Para superar a asignatura a nota ha de ser 5, valorándose todos os apartados.

ALUMNADO

NON ASISTENTE. Deberán poñerse en contacto co/a docente responsable da materia ao iniciarse o curso e informando da súa circunstancia. Tamén formarán parte deste apartado o alumnado que asista a menos do 80% das clases expositivas e interactivas. Serán avaliados unicamente a través dun exame que consta de dous partes: a) tipo test para avaliar o contido teórico da materia e b) resolución dun caso dado para a parte práctica. O exame puntúa sobre 10. Considerarase aprobado de 5 en diante en cada unha das partes.

ESTAS

OBSERVACIÓNS SON VÁLIDAS TANTO PARA A CONVOCATORIA ORDINARIA COMO PARA A EXTRAORDINARIA DE XULLO.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Puyuelo Sanclemente, M.; Rondal, J.A.; Wiig, E. (2002). Evaluación del lenguaje. Barcelona. Masson - Sos Abad, A.; Sos Lansac, M.L. (1997). Logopedia práctica. Madrid. Escuela Española - Peña - Casanova, J. (2002). Manual de Logopedia. Barcelona. Masson. - () . . - Moreno, J.M; García - Baamonde, Ma.E. (2005). Guía para la evaluación del lenguaje. Madrid. CCS Puyuelo Sanclemente, M., Rondal, J. A. H., & Wiig, E. (2002). Evaluación del lenguaje. Masson. Sos Abad, A., & Sos Lansac, M.L. (1997). Logopedia práctica. Escuela Española. Peña-Casanova, J. (2002). Manual de Logopedia. Masson. Moreno, J. M., & García-Baamonde, M. E. (2005). Guía de recursos para la evaluación del lenguaje. CCS. Aguilar-Mediavilla, E. & Igualada, A. (Eds) (2019). Dificultades del lenguaje en los trastornos del desarrollo. Editorial UOC. Barbero García, M.I., Vila Abad, E., y Holgado Tello, F.P. (2015). Psicometría. Sanz y Torres. Fernández-Ballesteros, R. (2013). Evaluación psicológica: conceptos, métodos y estudio de casos. Pirámide. Quintanilla-Cobián, L., García-Gallego, C., Rodríguez-Fernández, R., Fontes de Gracia, S., & Sarriá-Sánchez, E. (2019). Fundamentos de investigación en Psicología. Universidad Nacional de Educación a Distancia.
Bibliografía complementaria	<p>Colom, R., Karama, S., Jung, R. E., & Haier, R. J. (2010). Human intelligence and brain networks. <i>Dialogues in Clinical Neuroscience</i>, 12(4), 489.</p> <p>Colom, R., & Román, F. J. (2018). Enhancing intelligence: From the group to the individual. <i>Journal of Intelligence</i>, 6(1), 11.</p> <p>Protzko, J., & Colom, R. (2021). A new beginning of intelligence research. <i>Designing the playground. Intelligence</i>, 87, 101559.</p>

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Se recomienda cursar la asignatura "Alteraciones de Base Evolutiva" Recomendase cursar a asignatura "Alteracions de Base Evolutiva". Se recomienda el envío de los trabajos por vía telemática y de no ser posible, no utilizar plásticos, elegir la impresión a doble cara, emplear papel reciclado y evitar imprimir borradores. Se debe hacer un uso sostenible de los recursos y prevenir impactos negativos sobre el medio natural. Se debe tener en cuenta la importancia de los principios éticos relacionados con valores de sostenibilidad en los comportamientos personales y profesionales. Se incorporará la perspectiva de género. Se facilitará la plena integración del alumnado que por razones físicas, sensoriales, psíquicas o socioculturales, experimenten dificultades a un acceso adecuado, igualitario e provechoso a la vida universitaria. Recomendase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Debeser facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Debeser ter en conta dos principios éticos relacionados cos valores de sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Deberase incorporar a perspectiva de xénero (usarase linguaxe non sexista, bibliografía de autores/as de ambos os sexos, propiciarse a intervención en clase de alumnos e alumnas?) Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías